

Sadarbībā ar
SENSAI
THE SENSE AND SCIENCE OF JAPAN

TEKSTS **ANDA SPRINĢE**

LATVIJAS SIEVIEŠU LĪDERU TOPS 2019

NO SEŠI LIDZ 70

Pirms 19 gadiem viņa sāka strādāt zvērinātu advokātu birojā Sorainen, kurā tolaik ienāca kā sestā, jaunākā juriste. Nu jau gandrīz desmit gadu **Eva Berlaus** ir Sorainen Latvijas biroja vadošā partnere – viena no nedaudzajām sievietēm juristēm Latvijā, kas uzdrošinājušās kļūt par biroja īpašniecēm un līderēm. Turklāt izaudzējot komandu līdz vairāk nekā 70 darbiniekiem.

Evas ikdienas instrumenti ir loģika un ass prāts, ko viņa mēdz līdzsvarot ar mazliet vairāk sievišķības un radošuma, nekā juristiem ierasts, piemēram, uzvelkot asimetriski piegrieztu blūzi, žaketi un bikses maigi rozā krāsā... Balansā viņa tur arī darba un ģimenes dzīvi, jo to, ko maksā disbalanss, ir pārbaudījusi uz savas ādas.

Esat mācījusies mūzikas skolā, vidusskolas laikā bijāt pilnībā nodevusies mūzikai. Kā nācās, ka pēkšņi devāties jurisprudences virzienā?

Vidusskolu beidzu 90. gadu vidū, tas bija juku un naudas reformu laiks.

Ģimenē esmu vecākā no sešām māsām, mans tētis bija skolotājs, mamma strādāja valsts iestādē. Bija skaidrs, ka pēc iespējas ātrāk jākļūst patstāvīgai, lai pārāk ilgi nebūtu vecākiem uz kakla.

Līdz tam man visa dzīve bija mūzikā, bet konkurence tur ir milzīga – tikai retais kļūst par izcilību. Laikam vienkārši nobijos. Tobrīd jurisprudences likās drošāks ceļš. Bet labā ziņa ir tā, ka nekad neesmu to nožēlojusi.

Jurisprudence vienmēr bijusi viena no pieprasītākajām studiju programmām. Tas nebiedēja?

Jā, konkurss bija liels. Turklāt bija jātiek budžeta grupā, jo samaksāt par mani neviens nevarēja un studiju kredītu tad vēl nebija. Bet es skolā vienmēr mācījos labi, biju tuvu teicamnieces statusam. Arī ģimenē tika izvirzītas diezgan stingras prasības – mācīties vajag! Tas gan ir novedis pie perfekcionisma, ar ko tagad mazliet jācīnās. No otras puses – tas liek arī daudz ko sasniegt.

Sākot strādāt Sorainen, tikpat mērķtiecīgi izvirzījāt sev uzdevumu kļūt par biroja vadītāju?

Jā! 2000. gadā, kad sāku strādāt, skatījos uz biroja vadītāju un domāju, ka reiz gribētu būt viņa vietā. Esmu gandrīz droša, ka manas līderes dotības

iegūtas vecākās māsas statusā. Mums bērnībā nebija auklītes, ar mums kopā dzīvoja vecmāmiņa, bet vienalga man bija jāiesaistās mājas darbos un bieži jāuzņemas atbildība par māsām – mācīju viņām lasīt un rakstīt, gāju pakaļ uz bērnudārzu. Iemācījos gan uzņemties atbildību, gan rūpēties par citiem. Bez šī treniņa noteikti būtu gājis grūtāk, jo atbildība par kolēģiem, darbu, klientiem ir neatņemama mana darba daļa. Mani vienmēr bijusi arī apziņa, ka es gribu un varu vairāk. Man ir interesanti izaicināt sevi, pierādīt sev, ka varu arī vadīt, ne tikai darīt vienkāršu jurista darbu.

Mani ir dzinulis, kas liek pierādīt, ka varu vēl un vēl. Jo apkārt ir tik daudz cilvēku, kas dara vēl vairāk, un viņi taču to var, turklāt nemaz neizskatās kā pārcilvēki!

Ko vēl esat ieguvusi, uzaugot tik lielā ģimenē?

Laika menedžēšanas prasmes. Rūpes par māsām bija jāsavieno ar mācībām un saviem vaļaspriekiem, tā tad laiks bija jāsadala tā, lai var paspēt visu – labi mācīties, pabeigt mūzikas skolu, dejojot tautas dejas, dziedāt trīs koros, apgūt solo-dziedāšanu, vienubrīd bija arī vieglatlētika. Un vēl ir tā labā pleca sajūta – ja radīsies vajadzība, māsas noteikti palīdzēs! Bet es cenšos viņas pārāk neizmantot, jo katrai ir sava ģimene un karjera.

Kas šobrīd ir jūsu darba lauks?

Kā juriste galvenokārt sniedzu konsultācijas saistībā ar investīcijām un uzņēmumu pirkšanu un pārdošanu. Gadās dažādi neordināri uzdevumi, piemēram, pagājušgad biju ABLV Bank likvidatora amatā. Vēl, protams, vadu arī biroju.

Kas ir jūsu motivācija un dzinulis tagad, pēc 20 profesijā nostrādātiem gadiem?

Es zinu, ka mēs kā komanda, ne es viena, varam vēl vairāk un vēl labāk. ►

“
**MANĪ VIENMĒR
BIJUSI ARĪ APZIŅA,
KA ES GRIBU UN
VARU VAIRĀK.**

“
LIELĀKAIS
IZAICINĀJUMS IR VADĪTĀJA
LOMĀ SAGLABĀT BALANSU UN
CILVĒCĪBU SEVI UN NEDOMĀT
TIKAI PAR DARBU.

Mērķtiecība ir teicama īpašība. Bet kā ceļā uz mērķi saglabāt cilvēcīgu?

Man vienmēr ir bijis ļoti stiprs ētiskais kodols un skaidras pamatvērtības – biznesā man ir svarīgi visu panākt godīgā ceļā. Drīzāk lielākais izaicinājums ir vadītāja lomā saglabāt balansu un cilvēcību sevī un nedomāt tikai par darbu. Jo darbs ir aizraujošs, bet aizraujoties aizmirstas viss cits – ka jāēd, ka ir draugi... Taču arī to var iemācīties.

Ar kādām metodēm līdzsvarojat darbu un privāto dzīvi?

Kad kļuva par vadītāju, daži gadi pagāja, atrodot īsto veidu... Esmu pieredzējusi veģetatīvo distoniju klasiskā formā. Vienu brīdi bija tiešām traki, jo slo-dze ir liela un arī vēlēšanās izdarīt pēc iespējas labāk ir milzīga. Līdz pēkšņi saproti, ka jau mēnesi neesi normāli gulējis, un veselības problēmas ziņo: mīļā, vai nu tu tagad risini šo lietu, vai arī būs slikti! Risi-nājums ir mācīties ļoti strikti menedžēt savu laiku, un to es esmu iemācījusies. Varbūt mana darba diena beidzas mazliet vēlāk nekā vidējam darbiniekam valstī, bet pusē astoņos es noteikti izslēdzu visus ekrānus, dodos mājās un par darbu vairs nedomāju. Jā, karjeras sākumā pilnīgi normāla prakse bija strādāt sestdienās un varbūt arī svētdienās, taču nu jau vairākus gadus brīvdienās nestrādāju. Arī privātās lietas ir jāieplāno – draugi, teātris, koncerti, ceļojumi, skaistumkopšana un viss pārējais.

Juristu un advokātu vide tradicionāli bijusi vīrišķīga sabiedrība. Kāda ir situācija šobrīd?

Atceros savu pirmo biroja vadītāju konferenci Londonā, šķiet, tas bija 2010. gadā, un man toreiz bija 33. Kad es, mazliet nokavējusies, atvēru zāles durvis, citi laikam sākumā nedomāja, ka esmu sekretāre. 99% publikas bija sirmi kungi melnos uzvalkos vecumā

starp 60 un 70 gadiem. Toreiz nejutos īpaši omulīgi. Bet ar gadiem profesija mainās. Un ne tikai Latvijā, kur vispār ir vairāk sieviešu vadošos amatos, bet arī vecajā Eiropā. Nu jau sieviešu un vīriešu proporcija starp juristiem ir līdzīga, taču joprojām ir diezgan maz sieviešu partneru jeb biroja īpašnieku un vadītāju.

Kā jūs to skaidrojat – viņām neļauj vai viņas negrib?

Tas ir koks ar diviem galiem. Jautājums ir – kāpēc negrib? Vai vide ir piemērota un stimulē gribēt? Joprojām ir ļoti daudz stereotipu par vadišanu. Arvien aktuāls ir jautājums, vai sieviete vadošu amatu var savienot ar ģimeni, lai gan arī vīrieši taču savieno darba un ģimenes dzīvi, bet par to jautājumu nav. Ja vīrieti parasti attaisno, ka viņš maz piedalās ģimenes dzīvē, jo viņam ir darbs, tad reti kura sabiedrība ir vienlīdz pielaidīga attiecībā pret sievieti. Sievietei ir jābūt perfektai ģimenes aprūpētājai, pat ja viņai ir karjera, un rezultātā sieviete secina, ka vieglāk ir izvēlēties tikai vienu vai otru.

Jums arī ir nācies izvēlēties?

Man vienmēr ir bijis skaidrs, ka gribu abus – gan ģimeni, gan noteikti arī karjeru. Ar savu pārliecību man laikam ir izdevies pārliecināt apkārtējos, ka varu strādāt arī ar ģimeni un bērniem (Evai ir divi dēli, 13 un 7 gadus veci. – Red.). Bet arī man tas prasa papildu plānošanu un ne vienmēr ir vienkārši. Mans vīrs strādā Maskavā un mājās atgriežas tikai nedēļas nogalēs. Bet lietām ir kaut kā jānotiek, un tās arī notiek. Pirmkārt jau ar atzišanos sev, ka viens cilvēks nevar visu. Tāpēc mums vienmēr ir bijuši vairāki palīgi, piemēram, auklītes. Ir arī meitene, kas palīdz ar uzkopšanu, jo es izvēlos ierobežoto brīvo laiku pavadīt ar bērniem, nevis gludināt veļu vai šrubēt māju. Savu laiku plānoju tā, ka ir brīdis, kad

atslēdzos no visa cita un esmu tikai ģimenei. Maniem bērniem ir mamma, kas katru vakaru gatavo vakariņas, parunājas, palīdz ar mājasdarbiem, lasa pasaciņas. Nekā no tā viņiem nav trūcis, ja nu vienīgi dažu darba komandējumu laikā.

Jūsu profesija prasa vienmēr asu prātu. Kā jūs to asināt un kā atpūtināt?

Uzasināšana nav problēma – katru dienu to uzasina klienti, jo viņu problēmas nekad nav vienādas. Pat ja tēma līdzīga, situācija katram ir pilnīgi atšķirīga. Tas šajā profesijā ir interesantākais. Restartēties varu, noliekot visus gadžetus pēc iespējas tālāk un darot kaut ko pilnīgi citu nekā ikdienā, kaut ko, kas ir pretējā smadzeņu puslodē. Viena no nepieciešamībām man ir svaigs gaiss, tāpēc brīvdienās mēs visi četri cenšamies būt kaut kur laukā – braukt ar riteņiem, iet pastaigās, skrituļot, slidot, slēpot – visu iespējamo. Kopīgi braucam arī ceļojumos. Tie man ir svarīgi, jo vislabāk no darba atslēdzos, kad esmu tālu prom no biroja. Palīdz mūzika – mājās mēdzu spēlēt klavieres, eju uz labiem koncertiem. Mani interesē arī mūsdienu māksla.

Kā sadzīvojat ar juristu dreskodu?

Tas atkal ir par līdzsvaru. Profesija pēc būtības ir ļoti loģiska, visu laiku ir prāts, prāts, prāts. Tas nav sevišķi sievišķīgi. Esmu sapratusi, ka balansam man vajadzīgs vismaz sievišķīgs tērps. Iespējams, tas saistīts ar manu perfekcionismu, bet man ir svarīgi labi izskatīties. Es nevarētu 20 gadu nākt uz biroju vienkāršā pelēkā kostīmiņā, melnās karpēs un baltā blūzē. Ja paskatās rokasgrāmatā, kas ir klasisks kostīms, es valkāju apģērbu, kas ir diezgan tālu no tā. Bet esmu nolēmusi, ka drīkstu atļauties mazliet eksperimentēt, būt vairāk pati, nekā rokasgrāmatas iesaka. Protams, nekad neizeju ārpus rāmjiem – neredzēsiet mani ar pliku muguru vai vēderu, vai ļoti caurspīdīgos tērpos. Savukārt krāsa, forma – tas man ir svarīgi!

Kā tiekat pie šiem nestandarta kostīmiņiem? Speciāli šujat?

Mans izmērs laikam ir mazliet mazāks par vidējo, turklāt manas prasības attiecībā uz kvalitāti ir diezgan augstas. Latvijā veikalos nevaru atrast atbilstošu, tāpēc jau gadus septiņus apģērbu un arī apavus sev pārku tikai un vienīgi internetā. Sākumā tas prasa zināmu pacietību, bet šobrīd man ir diezgan labs priekšstats, kuru zīmolu apģērbs un apavi man derēs un kuru ne. Pērkot lietišķu kostīmu, visbiežāk uzticos Stela McCartney un Alexander McQueen. Pārsvārā izmantoju divus labi pārbaudītus interneta veikalus – mytherese.com un net-a-porter.com –, tāpēc pirkumi reti sagādā vilšanos. Pirkumiem internetā ir arī viena liela priekšrocība: iepirkties var arī vēl vakarā vai naktī! Esmu mēģinājusi arī ko pašūt pie Latvijas modes māksliniekiem, un mans secinājums ir: ja ir pietiekami daudz laika, tā ir laba izvēle, kā tikt pie īpaša svētku tērpa. Taču ne biroja kostīmiem – šim apģērbam ne tikai labi jāizskatās, bet vienlaikus jāiztur diezgan sarežģītas kvalitātes prasības – lai pogcaurums neizirst pie otrās tīršanas un žakete ir nēsājama ne tikai aizpogāta, jo atpogāta pilnībā zaudē formu.

Ko valkājat brīvdienās?

Brīvdienās kostīmos nestaigāju. Gadās, ka velku arī saplēstus džinsus, tomēr biežāk kleitu. Mazliet drosmīgākas drēbes, ar puķēm un vēl citām krāsām. Bet arī tad man ir svarīgi labi izskatīties.

Labi izskatīties – tas nozīmē arī manikīru, frizūru, grīmu, fizisko formu...

Tas nozīmē mazliet saplānot savu laiku, lai tā pietiktu frizierim, manikīram, kosmetologam un visiem pārējiem draugiem. Man ir savākusies lieliska komanda – visus speciālistus apmeklēju jau daudzus gadus un viņiem ļoti uzticos. Vienīgais, par ko man jāparūpējas, – lai manā kalendārā būtu vieta šīm vizītēm. Visgrūtāk atrast laiku regulārām fiziskām aktivitātēm, bet, paldies Dievam, man ir ļoti paveicies ar ģēniem. Brīvdienas gan ir diezgan aktīvas, vienu brīdi nodarbojos arī ar krosfitu, pa laikam uzskrienu, pa laikam aktīvāk pabraucu ar skrituļslidām.

Ap gadiem 40, kad esi jau mazliet apbružājies pasaulē un apjautis tās plašumu, nereti parādās jauni hobiji un aizraušanās.

Pavisam jaunu atklājumu man laikam nav. Bet ik pa laikam parādās domas, kā būtu, ja es vairāk padarītu šo vai vairāk painteresētos par to, jo prāts jau nav mierīgs. Pasaule ir pārāk interesanta, lai domātu tikai par jurisprudenci vien! Viena no tādām tēmām ir mode. Tā mani vienmēr mazliet ir interesējusi, bet ar katru gadu interesē arvien vairāk. Līdzīgi ir ar laikmetīgo mākslu.

Kādu sevi iztēlojaties pēc 20–30 gadiem?

Nevaru iedomāties sevi nedarām neko. Piemēru, kad cilvēki ir aktīvi līdz savai pēdējai dienai vai kamēr fiziski to spēj, apkārt ir daudz. Es plānoju būt viena no viņiem. Ilgus gadus šur tur esmu lasījusi lekcijas, reiz gribētu to darīt vairāk. Varētu darboties jomās, kas saistītas ar modi, mākslu vai mūziku, kad galīgi būs apnikusi jurisprudences... Patiesībā man nav ne jausmas, ko tieši darīšu, bet es noteikti būšu aktīvs cilvēks.

Ko uzskatāt par savas dzīves lielāko veiksmi?

Man ir ļoti veicies ar cilvēkiem man apkārt. Katrā dzīves posmā tuvumā ir bijis kāds, kurš sarežģītos brīžos bez jautāšanas palīdz, atbalsta, patur roku. Vienmēr būšu pateicīga par šiem cilvēkiem savā dzīvē.

Vai varat noformulēt savu dzīves moto?

Ir pāris lietas, kuras sev ik pa laikam atgādinu, īpaši, kad esmu nonākusi krustcelēs vai šaubos par kaut ko. Pirmkārt, es ticu tam, ka visi labie darbi atmaksājas. Pat tad, ja, tos darot, šķiet, ka tu sevi ļoti tērē un ir grūti, kaut kur augšā krājas labie punkti. Vairākkārt dzīvē esmu gluži fiziski jutusi, ka tas tā ir.

Otrkārt, kaut kas labs notiek tikai ar darīšanu, nevis gaidīšanu, tāpēc reizēm ir jāriskē un jābūt mazliet drosmīgākai, nekā tobrīd gribētos, jo tikai ar darīšanu var kaut ko sasniegt. Un, treškārt, man ir ļoti, ļoti svarīgi dzīvot pozitīvā vidē ar sakārtotām attiecībām un pozitīvām domām. Tāpēc, ja ir sajūta, ka kaut kas iet greizi, jābūt drosmīgai un tas jākārto – jāliek galdā un jāizrunā. Kādam ir jāuzņemas atbildība un tas jāatrisina! ●